

Factsheet *Natura 2000* en Vergunningverlening

Deze factsheet gaat in op de relatie tussen Natura 2000 en vergunningverlening. Natura 2000 is het Europese netwerk van natuurgebieden dat erop is gericht de achteruitgang van de biodiversiteit tegen te gaan.

Activiteiten met een verslechterend of significant versturend effect op de beschermde natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden zijn vergunningplichtig.

Natuurbeschermingswet 1998 en Wabo

De Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: NB-wet) vormt in Nederland het wettelijke kader voor o.a. de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden. De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of die een significant versturend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (artikel 19d, eerste lid, NB-wet). Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor Natura 2000-gebieden (artikel 19j NB-wet). Voorbeelden van projecten of handelingen zijn de aanleg van een weg, onderhoud aan een dijk of het bouwen van een stal. Voorbeelden van plannen zijn: bestemmingsplannen en stroomgebiedsplannen. Voor de NB-wet maakt het niet uit of een project of handeling in of buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt, omdat de wet uitgaat van "externe werking". Als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt, maar er wel negatieve gevolgen te verwachten zijn in het Natura 2000-gebied, moet een beoordeling plaatsvinden van de effecten die de activiteit kan hebben op de beschermde natuurwaarden. Voorbeelden van externe werking zijn: ammoniakemissie (en dus depositie in het gebied) en drinkwaterwinning of grondwateronttrekking in de nabije omgeving.

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) in werking getreden. De NB-wet haakt aan bij de Wabo en dat betekent dat vergunningverlening in het kader van de NB-wet via het Wabo-traject kan lopen (dit is dus niet verplicht). Op basis van de Wabo kan via het omgevingsloket online (OLO) een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Een aanvraag komt dan meestal binnen bij de gemeente als bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning en die zal bij het bevoegd gezag voor de NB-wet moeten nagaan of een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) voor de omgevingsvergunning kan worden verleend.

Dit betekent dat het bevoegd gezag voor de NB-wet in plaats van een aparte vergunning een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) moet afgeven aan de gemeente, voordat de gemeente de omgevingsvergunning kan verlenen (art. 2.27 Wabo). Het NB-wet bevoegd gezag kan bij de vvgb voorschriften geven die het bevoegd gezag aan de omgevingsvergunning moet verbinden. Als het bevoegd gezag voor de NB-wet de vvgb weigert, kan de gemeente de gevraagde omgevingsvergunning niet verlenen (art. 2.20a Wabo). Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning draagt zorg voor de handhaving van de omgevingsvergunning.

Het proces van vergunningverlening

Het proces om te komen tot een vergunning in het kader van de NB-wet wordt de habitattoets genoemd. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. De habitattoets kan uit drie onderdelen bestaan (zie schema achteraan): de voortoets, de feitelijke habitattoets (verslechterings- en verstoringstoets of passende beoordeling) en de ADC toets. Niet in alle gevallen zal het nodig zijn al deze stappen te doorlopen.

De **voortoets** is niet wettelijk verplicht, maar het is een handig hulpmiddel om te bepalen of er een vergunningplicht is. De voortoets kan bestaan uit een verkennende analyse, een bureauonderzoek, een veldonderzoek of een effectenanalyse. Het bevoegd gezag zal desgevraagd over de geleverde gegevens een oordeel geven.

Als uit de voortoets blijkt dat er sprake kan zijn van negatieve effecten, zal afhankelijk van het verwachte effect (al dan niet mogelijk significant) de **verslechterings- en verstoringsstoets of de passende beoordeling** doorlopen moeten worden. Ook over de resultaten hiervan zal het bevoegd gezag oordelen.

Als een activiteit een mogelijk negatief effect heeft, maar geen significant negatief effect dan wordt de verstorings- en verslechteringsstoets doorlopen. Als uit deze toets blijkt dat als gevolg van een activiteit de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet verslechtert of dat er beperkingen/voorwaarden aan de vergunning kunnen worden verbonden waarmee deze aantasting in voldoende mate wordt weggenomen, dan kan de vergunning worden verleend. Als met het stellen van beperkingen/voorwaarden verslechtering niet afdoende kan worden voorkomen, wordt de vergunning geweigerd.

Heeft een activiteit mogelijk significante gevolgen dan kan een vergunning alleen worden verleend als uit een passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast. Indien op grond van de passende beoordeling geen zekerheid is verkregen dat een activiteit de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet aantast, kan het bevoegd gezag alleen toestemming verlenen indien is voldaan aan de zogenoemde ADC-voorwaarden.

Een **ADC toets** houdt een onderzoek in naar Alternatieven, het aantonen van Dwingende redenen van openbaar belang en het vooraf en tijdig treffen van Compenserende maatregelen. Het bevoegd gezag zal de resultaten van de ADC toets beoordelen en vervolgens een vergunning verlenen of weigeren. Als er prioritair soorten of habitats (in aanwijzingsbesluiten gemarkeerd met *) in het geding zijn, is advies nodig van de Europese Commissie in Brussel. Een dergelijk advies wordt door de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) gevraagd.

Een belangrijk hulpmiddel bij het doorlopen van het proces van vergunningverlening is de online Checklist vergunningverlening die u kunt vinden op de website van het Regiebureau Natura 2000: www.natura2000.nl. In deze checklist staat welke gegevens het bevoegd gezag nodig heeft voor een goede beoordeling. Een aanvrager wordt via interactieve keuzemenu's snel door de verschillende stappen heengeleid. Overleg tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag is van groot belang voor een goed verloop van het traject. Aangeraden wordt om dit overleg zo vroeg mogelijk op te starten. Zo kunnen, bijvoorbeeld door aanpassing van de activiteit, wellicht negatieve effecten worden voorkomen. Ook kan dan duidelijk worden welke informatie voor een aanvraag nodig is.

Het bevoegd gezag voor vergunningverlening

In de meeste gevallen bestaat het bevoegd gezag voor het verlenen van een NB-wet vergunning uit Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het Natura 2000-gebied geheel of grotendeels is gelegen. Als het betreffende Natura 2000-gebied meerdere provincies beslaat, zijn er meerdere provincies betrokken (art. 2 en 2a NB-wet). In sommige gevallen is het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie het bevoegd gezag (zie het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998).

Op een vergunningaanvraag wordt in principe binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag beslist. Deze termijn kan eenmaal met 13 weken worden verlengd. Wanneer om aanvullende informatie wordt gevraagd, wordt de beslistermijn opgeschort. Afhankelijk van de procedure die wordt gevolgd, wordt een besluit tot verlening, wijziging of intrekking van een NB-wet vergunning gestuurd aan de aanvrager en andere belanghebbenden of gepubliceerd in dag- en nieuwsbladen, huis-aan-huisbladen, op internet of op andere geschikte wijze.

Meer informatie

Als u specifieke vragen heeft met betrekking tot een eventuele vergunningplicht, kunt u het beste contact opnemen met het bevoegd gezag en om een vooroverleg vragen. Bij twijfel over het aan te spreken bevoegd gezag kunt u het beste contact opnemen met de provincie waarin uw activiteit plaatsvindt.

De checklist vergunningverlening kunt u vinden op de website www.natura2000.nl onder 'kennis en informatie' en vervolgens 'gereedschap'.

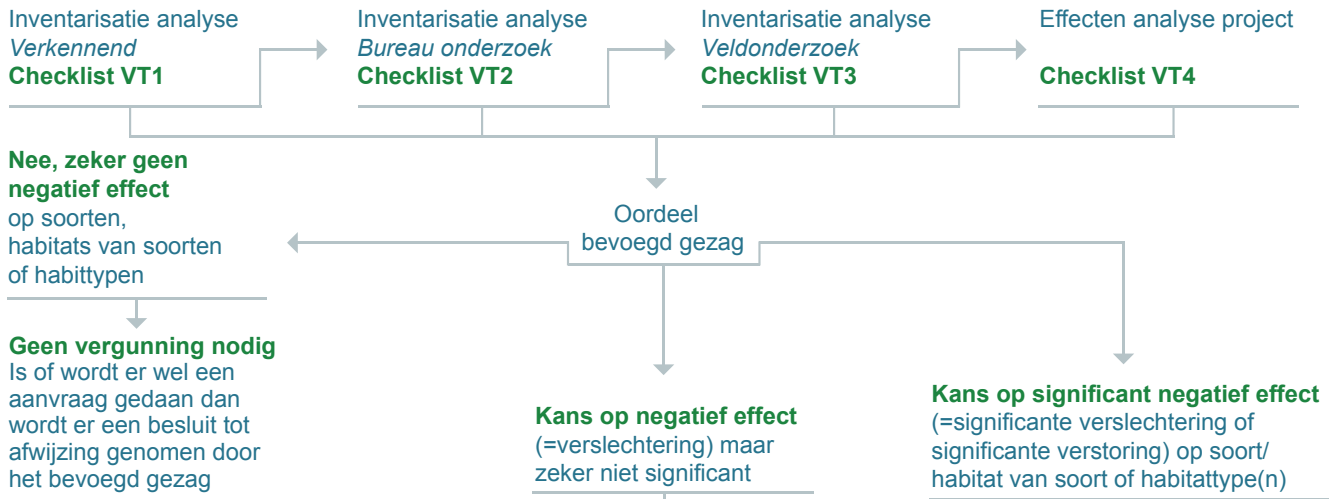

Disclaimer

Dit document is opgesteld door het Interbestuurlijk Regiebureau Natura 2000. Hierin werken de bevoegde gezagen samen die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van beheerplannen Natura 2000 en vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit document.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

